

170491 ๓

วีรยา ทัดตากร : การใช้พื้นที่ภายนอกอาคารในโครงการที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุ : กรณีศึกษา สถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางแค กรุงเทพมหานคร. (UTILIZATION OF OUTDOOR SPACE IN ELDERLY HOUSING PROJECT : A CASE STUDY OF BANGKHAE HOME FOR THE AGED, BANGKOK METROPOLIS) อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไตรรัตน์ จารุทัศน์, อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : อาจารย์ ศรัณยา หล่อมณีพรรัตน์, 153 หน้า. ISBN 974-17-6826-5.

สถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางแค ปัจจุบันมีผู้สูงอายุจำนวน 228 คน ตั้งอยู่บนถนนเพชรเกษม แขวงบางแค เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร เป็นสถานสงเคราะห์คนชรา 1 ใน 7 แห่งที่ปัจจุบันยังอยู่ในสังกัดของสำนักบริการสวัสดิการสังคม กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากิจกรรม การใช้สอยพื้นที่ในพื้นที่ภายนอกอาคารของผู้สูงอายุ ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางแค และปัญหาในการใช้พื้นที่ภายนอกอาคารของผู้สูงอายุ โดยทำการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุที่พักอาศัยภายในสถานสงเคราะห์ ซึ่งไม่รวมผู้สูงอายุที่มีอาการหลงหรือหูตึง หรือป่วยหนักจนไม่สามารถในการใช้พื้นที่ภายนอกได้ด้วยตัวเอง โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ 104 คน และทำการสังเกตการใช้งานจริงภายในสถานสงเคราะห์ โดยจดบันทึกการทำกิจกรรมในแต่ละชั่วโมงของผู้สูงอายุภายในโครงการ เจ้าหน้าที่ และบุคคลภายนอก

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 77.3 ปี ส่วนใหญ่มีสภาพโสด ระดับการศึกษาต่ำกว่า ป.4 โรคและอาการเจ็บป่วยที่เป็นมากที่สุดคือ ปวดข้อหรือกระดูก ผู้สูงอายุส่วนหนึ่งใช้อุปกรณ์ช่วยในการเดิน คือ ไม้เท้า 27.9 ผู้สูงอายุส่วนใหญ่บอกว่าปัจจุบันรู้สึกมีความสุข และรู้สึกว่าชีวิตดีขึ้น ตั้งแต่มาอยู่ที่สถานสงเคราะห์ อยู่ในสถานสงเคราะห์มา 0-5 ปี

ด้านการทำกิจกรรมของผู้สูงอายุพบว่า ผู้สูงอายุมีงานอดิเรกส่วนใหญ่ คือ ทำงานฝีมือ การใช้พื้นที่ภายนอกอาคาร ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุจะออกมาใช้เป็นประจำทุกวันหรือ 2-3 วันต่อครั้ง จากการศึกษาพบว่าความถี่ในการออกมาใช้พื้นที่ภายนอกอาคารมีความสัมพันธ์ปัจจัยดังนี้ ได้แก่ ภูมิฐานะเดิม, ระดับการศึกษา, การใช้อุปกรณ์ในการช่วยเดิน, สภาพจิตใจในปัจจุบัน, ชั้นที่ผู้สูงอายุพัก, งานอดิเรก, กิจกรรมของสถานสงเคราะห์ที่ผู้สูงอายุร่วม และความคิดเห็นเรื่องห้องพักของผู้สูงอายุ เวลาที่ออกมาใช้พื้นที่ภายนอกอาคาร คือ ในช่วงเช้าเวลา 6.00-8.00 น. กิจกรรมที่สำคัญในช่วงเวลานี้คือ การรำไทเก๊ก ร้องเพลง คือ ในช่วงเย็น เวลา 16.00-19.00 น. ซึ่งตรงกับผลการสังเกตการณ์ที่พบว่ามีการใช้งานพื้นที่ภายนอกเวลา 7.00-8.00 น. มากที่สุด บริเวณที่ออกมาใช้บ่อยที่สุด คือ บริเวณที่นั่งริมสระน้ำ ส่วนใหญ่ออกไปทำธุระภายนอกสถานสงเคราะห์ 2-3 ครั้งต่ออาทิตย์

ในความคิดเห็นเรื่องห้องพักผู้สูงอายุมีความพึงพอใจเป็นส่วนใหญ่ โดยพบว่ารูปแบบอาคารมีผลต่อความคิดเห็นเรื่องแสงสว่างและการระบายอากาศ และผู้สูงอายุในอาคารที่ตั้งอยู่ติดเขตที่ดินของสถานสงเคราะห์จะมีปัญหาเสียงรบกวนจากพื้นที่ข้างเคียง ในความคิดเห็นเรื่องพื้นที่ภายนอกอาคารมีความพึงพอใจเป็นส่วนใหญ่

170491⁹

467 41715 25 : MAJOR HOUSING

KEY WORD : OUTDOOR SPACE / ELDERLY / BANGKHAE HOME FOR THE AGED
WEERAYA TATTAKORN : UTILIZATION OF OUTDOOR SPACE IN ELDERLY
HOUSING PROJECT : A CASE STUDY OF BANGKHAE HOME FOR THE AGED,
BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR : ASST.PROF. TRIRAT JARUTACH,
Mh.D. THESIS CO-ADVISOR : SARUNYA LORMANEENOPPARAT, M.Sc.,
153 pp. ISBN 974-17-6826-5.

The Bangkhæ Home for the Aged currently has 228 residents. It is located on Petkasem Road, Bangkhæ Pasrijarearm, in a middle- high density residential zone with public utilities. Bangkhæ Home for the Aged is 1 among 7 homes for the aged under the responsibility of the Department of Social Development and Welfare, The Ministry of Social Development and Human Security.

The objectives of this research are to study the utilization of outdoor space in Bangkhæ Home for the Aged and the problems in the utilization of outdoor space by interviewing the elderly who live in the home. Those chosen for interviews did not include those suffering from dementia or the deaf which are obstacles to such interviews. Those who were unable to use the outdoor space by themselves due to serious illness were also not included. The researcher was able to interview 104 residents. Another area of this research was observation of the outdoor space by recorded the activities of the elderly, officials and others's every hour.

The study showed that 80.8 percent of the sample are women, the average age was 77.3 years old, mostly single and having been resident living in Bangkok before moving in to Bangkhæ Home for the Aged. Also, the average resident was non-educate - grade 4, suffered from 1 disease especially bone and joint diseases, 27.9 percent use equipment to help them walk, most of them feel happy and the overall aspects of their life were improving after they moved here. Most have lived in the home for 0-5 years, their last residences being single houses.

In the study regarding activity, it was found that most of the sample who have hobbies favour embroidey. Most of the sample use the outdoor space everyday or every 2-3 days. Factors that relate to the frequency of outdoor use are the place of the subject's last residence, education, use of walking equipment, mental health, location of bedroom, hobbies, participation activities and comments about bedroom. The peak hours of outdoor use are 6.00-8.00 a.m. which is the time of daily Tai-Chi and the second peak hours are 4.00-7.00 p.m. These findings match the peak hour in 7.00-8.00 a.m. from the observation study. The most frequent use of the outdoor spot is a bench around the central pond. Most of the sample go out 2-3 times per week.

Most of the sample are satisfied with their bedroom and outdoor space in the Bangkhæ Home for the Aged. The study of comments about the bedroom found that the building characteristics related to the comments regarding light and ventilation and most of the residents in the building located near the boundary line commented about noise pollution.